

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Krakowie

LKR.410.019.02.2018
P/18/060

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli

P/18/060 – Zatrudnianie osób niepełnosprawnych przez administrację publiczną i państwowe osoby prawne

Jednostka
przeprowadzająca
kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Krakowie

Kontroler

Andrzej Salwiński, inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKR/199/2018 z dnia 8 października 2018 r.

(dowód: akta kontroli str. 1-2)

Jednostka
kontrolowana

Urząd Miasta Nowego Sącza¹, Rynek 1, 33-300 Nowy Sącz

Kierownik jednostki
kontrolowanej

Ludomir Handzel, Prezydent Miasta Nowego Sącza od 22 listopada 2018 r. Poprzednio Prezydentem Miasta był Ryszard Nowak.

(dowód: akta kontroli str. 437, 467-468)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna²

Działania Urzędu prowadzone w latach 2016-2018 (I półrocze) doprowadziły do zwiększenia zatrudnienia osób niepełnosprawnych oraz wskaźnika ich zatrudnienia z 3,71% na koniec 2016 r. do poziomu 4,13% na koniec I półrocza 2018 r. Liczba zatrudnionych osób niepełnosprawnych zwiększyła się z 15 do 17. Wynikało to m.in. z uzyskania przez dwoje pracowników orzeczeń o stopniu niepełnosprawności oraz zatrudnienia czterech osób niepełnosprawnych bez naboru. Oprócz tego w okresie objętym kontrolą cztery osoby niepełnosprawne odeszły na emeryturę bądź zmarły. Przyjęto również dwie osoby niepełnosprawne na staż w Urzędzie.

Działania Urzędu ograniczały się jednak tylko do prowadzenia standardowych czynności wymaganych przez ustawodawcę w przepisach ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych³. Zaniechano natomiast podejmowania inicjatyw na rzecz współpracy z organizacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych oraz uczelniami, w tym upowszechniających informacje o możliwości ubiegania się o pracę, staż lub praktykę w Urzędzie (również przez studentów niepełnosprawnych). Informacje o wolnych stanowiskach pracy nie były zamieszczane na stronach internetowych dedykowanych niepełnosprawnym.

Stosowany w Urzędzie sposób prowadzenia naborów na wolne stanowiska urzędnicze nie sprzyjał zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Komisje ds. naboru wyłaniały zróżnicowaną liczbę kandydatów przedstawianych kierownikowi jednostki celem zatrudnienia, w wyniku czego osoby niepełnosprawne znajdowały się zawsze poza gronem rekomendowanych osób, mimo iż plasowały się w gronie 5 kandydatów z najwyższą punktacją. W ocenie NIK tego rodzaju praktyka nie urzeczywistniała zasady pierwszeństwa określonej w art. 13a ustawy o pracownikach samorządowych. W efekcie, w okresie objętym kontrolą, wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych nie osiągnął 6%.

Budynki zajmowane przez Urząd nie były dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych w sposób przewidziany przepisami rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich

¹ Dalej *Urząd*.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

³ Dz. U. z 2018 r. poz. 1260 ze zm., dalej *ustawa o pracownikach samorządowych*.

usytuowanie⁴. We wszystkich trzech poddanych oględzinom budynkach stwierdzono bowiem odstępstwa od aktualnie obowiązujących warunków technicznych. Dotyczyły one przede wszystkim braku dźwigów dostępnych dla osób niepełnosprawnych oraz braku pomieszczeń higieniczno-sanitarnych przystosowanych dla tych osób. Wymogi dostępności dla osób niepełnosprawnych spełniały pomieszczenia w których mieściły się Centrum Informacji Turystycznej i Centrum Sądeckiego Seniora (z zastrzeżeniem że niektóre przyjęte rozwiązania nie korespondowały w pełni z aktualnie obowiązującymi warunkami technicznymi, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie). Ponadto w Ratuszu zapewniono schodolaz, który umożliwiał osobom z dysfunkcją ruchu dostęp do części budynku.

Deklaracje wpłat na rzecz Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON), wynikających z nieosiągnięcia wymaganego wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych na poziomie co najmniej 6%, były sporządzane rzetelnie, a wpłat tych dokonywano terminowo. Wystąpiły pojedyncze przypadki nierzetelnego sporządzania deklaracji miesięcznych wpłat na PFRON oraz nieterminowego regulowania części wpłat z tego tytułu.

W Urzędzie przystosowano odpowiednio stanowiska pracy do potrzeb pracowników niepełnosprawnych. Respektowano ich prawa dotyczące zakazu pracy w godzinach nadliczbowych oraz dodatkowego urlopu i dodatkowej przerwy. W Urzędzie stwierdzono jednakże nieprawidłowości, które dotyczyły: treści wewnętrznych regulacji jednostki, treści przekazanych pracownikom informacji o warunkach zatrudnienia, sposobu opracowywania planów urlopowych, udostępniania pracownikom tekstu przepisów dot. równego traktowania w zatrudnieniu oraz nieopracowania wewnętrznej polityki przeciwdziałania dyskryminacji. Ujawniono ponadto przypadek zatrudniania osoby niepełnosprawnej w porze nocnej bez zgody lekarza.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Działania na rzecz zatrudnienia osób niepełnosprawnych

Opis stanu faktycznego

1.1. Stan zatrudnienia osób niepełnosprawnych w Urzędzie Miasta Nowego Sącza w okresie objętym kontrolą (od 1 stycznia 2016 r. do 30 czerwca 2018 r.), w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy wynosił: na koniec 2016 r.: 15 osób, na koniec 2017 r.: 18 osób, na koniec stycznia 2018 r.: 18 osób, na koniec lutego 2018 r.: 18 osób, na koniec marca 2018 r.: 17,84 osób, na koniec kwietnia 2018 r.: 17 osób, na koniec maja 2018 r.: 17 osób oraz na koniec czerwca 2018 r. 17 osób⁵.

Wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych, wyliczony zgodnie z art. 21 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych⁶ wynosił:

Na koniec 2016 r.: 3,71%, na koniec 2017 r.: 4,55%, na koniec stycznia 2018 r.: 4,57%, na koniec lutego 2018 r.: 4,65%, na koniec marca 2018 r.: 4,42%, na koniec kwietnia 2018 r.: 4,24%, na koniec maja 2018 r.: 4,17% oraz na koniec czerwca 2018 r. 4,13%⁷.

(dowód: akta kontroli str. 27, 29, 91)

W okresie objętym kontrolą stosunek pracy z dwoma osobami niepełnosprawnymi wygasł z powodu śmierci pracowników, a ponadto dwie osoby niepełnosprawne przeszły na emeryturę na podstawie art. 30 § 1 pkt 1 Kodeksu pracy⁸.

⁴ Dz. U. z 2015 r. poz. 1422 ze zm., dalej rozporządzenie w sprawie warunków technicznych.

⁵ Fragment wystąpienia pokontrolnego usunięto na podstawie art. 5 ust. 2 z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1330 ze zm.).

⁶ Dz. U. z 2018 r. poz. 511 ze zm., dalej ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

⁷ Liczba zatrudnionych ogółem w Urzędzie wynosiła w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy: na koniec 2016 r.: 405,00 osób, na koniec 2017 r.: 395,55 osób, na koniec stycznia 2018 r.: 393,90 osób, na koniec lutego 2018 r.: 387,46 osób, na koniec marca 2018 r.: 403,87 osoby, na koniec kwietnia 2018 r.: 401,40 osób, na koniec maja 2018 r.: 407,77 osób oraz na koniec czerwca 2018 r. 411,74 osób.

⁸ Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2018 r. poz. 917 ze zm.), dalej Kodeks pracy.

W tym samym czasie zatrudniono bez naboru cztery osoby niepełnosprawne, w tym jedną na stanowisko urzędnicze na czas nieokreślony, w formie przeniesienia na mocy porozumienia między pracodawcami na podstawie art. 22 ust. 1 i 2 ustawy o pracownikach samorządowych, oraz trzy na stanowiska pomocnicze i obsługi na czas określony. Ponadto w okresie objętym kontrolą dwie zatrudnione osoby uzyskały orzeczenia o stopniu niepełnosprawności

(dowód: akta kontroli str. 26-27, 105-109)

1.2. Sekretarz Miasta wyjaśniła, że Urząd realizując postanowienia ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, przeznaczał środki⁹ pochodzące z PFRON na wsparcie przedsiębiorców i osób niepełnosprawnych, głównie polegające na refundacji kosztów wyposażenia stanowisk pracy lub dofinansowaniu rozpoczęcia działalności gospodarczej. Ponadto, wraz z Sądeckim Urzędem Pracy podejmowano działalność informacyjną na rzecz aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych. Sekretarz Miasta wskazała ponadto, że nie prowadzono współpracy z organizacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych, mającej na celu upowszechnianie wiedzy o możliwości zatrudnienia takich osób w Urzędzie.

(dowód: akta kontroli str. 47-48)

Upowszechnianie wiedzy dotyczącej możliwości ubiegania się o pracę przez osoby niepełnosprawne odbywało się poprzez obligatoryjne zamieszczanie w ogłoszeniach o naborze na stanowiska urzędnicze informacji skierowanych do kandydatów będących osobami niepełnosprawnymi o możliwości skorzystania z pierwszeństwa w zatrudnieniu (po przedłożeniu kopii dokumentu potwierdzającego niepełnosprawność). Działania te były skierowane do wszystkich kandydatów na wolne stanowiska urzędnicze. Nie prowadzono natomiast odrębnych działań informacyjnych w tym zakresie. Nie upowszechniano także informacji o wolnych stanowiskach pomocniczych i obsługi.

Informacje skierowane do osób niepełnosprawnych (w tym ogłoszenia o naborach) były dostępne na stronie internetowej m.in. dla osób niewidomych i słabowidzących. Strona posiadała również dwie wersje kontrastowe. Ponadto BIP Urzędu spełniał standardy WCAG 2.0¹⁰, posiadał wersję kontrastową, możliwość globalnego powiększenia czcionki oraz poruszania się za pomocą klawiatury. W zakładce *Pomoc* zamieszczono artykuł informujący osoby doświadczające trwale lub okresowo trudności w komunikowaniu się (w tym osoby niesłyszące, głuchonieme, głuchoniewidome) o sposobie załatwiania spraw w Urzędzie. W treści artykułu osadzono także film w języku migowym wyjaśniający informacje zawarte w artykule.

(dowód: akta kontroli str. 48-49)

Sekretarz Miasta wyjaśniła, że Urząd współpracował z Sądeckim Urzędem Pracy w zakresie pozyskiwania pracowników na stanowiska pomocnicze i obsługi, głównie na stanowiska gońców zatrudnianych w okresie dostarczania decyzji podatkowych do podatników na terenie miasta. Oferty te nie były kierowane wyłącznie do osób niepełnosprawnych, ale do wszystkich, natomiast wśród osób skierowanych do pracy nie było osób niepełnosprawnych. Sekretarz Miasta wskazała, że Urząd na bieżąco nie współpracował z uczelniami wyższymi w celu upowszechniania wiedzy wśród studentów o możliwości zatrudnienia w jednostce. Sekretarz Miasta wyjaśniła, iż ogłoszenia o naborze do pracy były kierowane do wszystkich kandydatów, a więc także do absolwentów uczelni. Ponadto Sekretarz Miasta wyjaśniła, iż Urząd współpracował z uczelniami wyższymi oraz szkołami policealnymi i średnimi w zakresie możliwości odbycia praktyk w Urzędzie, ale nie ograniczał tej współpracy tylko do osób niepełnosprawnych. Urząd nie posiadał też wiedzy na temat, ile spośród osób odbywających praktyki posiadało status osoby niepełnosprawnej.

(dowód: akta kontroli str. 50)

⁹ W latach 2016-2017 i w I połowie 2018 r. w łącznej kwocie 203 901,26 zł.

¹⁰ Web Content Accessibility Guidelines – zbiór dokumentów opublikowany przez WAI (Web Accessibility Initiative) zawierający zalecenia dotyczące tworzenia serwisów internetowych. Od 15 października 2012 r. wytyczne WCAG 2.0 zyskały status międzynarodowej normy ISO/IEC 40500:2012.

W latach 2016-2018 na wniosek osób poszukujących stażu bądź instytucji organizujących takie staże¹¹ Urząd zorganizował staże dla 2 osób niepełnosprawnych w zawodzie pracownik biurowy.

(dowód: akta kontroli str. 50, 92-104)

Sekretarz Miasta wyjaśniła, że profil działalności Urzędu nie przeszkadza w zatrudnieniu osób niepełnosprawnych, o ile niepełnosprawność kandydata nie wyklucza możliwości wykonywania zadań na stanowisku na które prowadzona jest rekrutacja. Ponadto Sekretarz Miasta wskazała, że nie widzi przeszkód co do zatrudniania osób niepełnosprawnych, jeżeli spełniać będą wymagania wynikające z ogłoszenia o naborze i osoba taka będzie najlepszym kandydatem wyłonionym w toku naboru, oraz, że w każdym naborze na stanowisko urzędnicze dopuszcza się możliwość aplikowania osób niepełnosprawnych. W zakresie upowszechniania informacji o naborze, Sekretarz Miasta wskazała, iż w przypadku braku ofert przesłano zawiadomienia o naborze do Urzędów Pracy. W zakresie wymaganych zmian w Urzędzie Sekretarz Miasta wskazała na konieczność dostosowania zajmowanych budynków do potrzeb osób niepełnosprawnych, co wiąże się z dużymi nakładami finansowymi, w związku z czym pomocne byłoby uruchomienie odpowiednich programów rządowych ze wsparciem finansowym. W zakresie szczegółowych rozwiązań organizacyjnych, takich jak np. obecność asystentów osoby niepełnosprawnej, Sekretarz Miasta zwróciła uwagę na brak możliwości korzystania z obecności asystenta na niektórych stanowiskach w związku z tym, iż nie mógłby on być dopuszczony do części dokumentów z uwagi na tajemnicę skarbową, ochronę danych osobowych itp., oraz na utrudnienie w wykonywaniu pracy na stanowiskach urzędniczych wynikające z obecności w Urzędzie asystenta wspierającego osobę niepełnosprawną. Zdaniem Sekretarza Miasta, nie występuje obawa przed reakcją interesantów Urzędu na osoby niepełnosprawne zatrudnione w nim. Nie mają oni wiedzy na temat niepełnosprawności pracowników, która nie jest widoczna. Ponadto Sekretarz Miasta podniosła kwestię, że rynek szkoleń w zakresie dotyczącym zatrudniania osób niepełnosprawnych jest ograniczony.

(dowód: akta kontroli str. 311-316)

1.3. W kursach i szkoleniach obejmujących m.in. tematykę zatrudniania osób niepełnosprawnych uczestniczyło troje pracowników Wydziału Organizacyjnego Urzędu, w tym Dyrektor Wydziału oraz dwoje pracowników Referatu Kadr i Szkoleń. W 11 przypadkach na 12 kursy i szkolenia te odbywały się w całości poza okresem objętym kontrolą¹², a problematyka osób niepełnosprawnych nie była głównym ich tematem. W jednym przypadku studia podyplomowe odbyły się w roku akademickim 2015/2016.

Spośród szkoleń odbytych przez pracowników Urzędu, dwa były w głównej mierze poświęcone problematyce związanej z osobami niepełnosprawnymi.

(dowód: akta kontroli str. 51-52, 72-87)

1.4. Sekretarz Miasta wskazała, że pracownicy nie byli informowani o obowiązku dostarczenia orzeczenia o niepełnosprawności. Sekretarz Miasta wyjaśniła, iż zobowiązanie do takiego informowania nie wynika z przepisów prawa, a dla pracowników mogą to być dane wrażliwe, o których nie chcą informować pracodawcy. O możliwości skorzystania przez pracowników niepełnosprawnych z uprawnień wynikających z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, osoby te informowane są przez Zespoły ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności. Potwierdza to fakt, iż w momencie otrzymania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności pracownicy samodzielnie dostarczają je do pracodawcy.

(dowód: akta kontroli str. 52)

W okresie objętym kontrolą wobec dwóch pracowników Urzędu zatrudnionych na pełny etat orzeczono niepełnosprawność. Orzeczenie wydane 16 lutego 2017 r. zostało dostarczone do Urzędu 21 marca 2017 r., natomiast orzeczenie z 25 października 2017 r. dostarczono 9 listopada 2017 r.

(dowód: akta kontroli str. 105-109, 302-309)

¹¹ EDUFIN Sp. z o.o. i Sądecki Urząd Pracy.

¹² Tj. przed 1 stycznia 2016 r. lub po 30 czerwca 2018 r.

W przypadku złożenia orzeczeń w Urzędzie w dniu ich wydania i w konsekwencji – wliczenia tych osób do wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych od tego dnia¹³, wysokość wpłaty na PFRON wyniosłaby: o 758,00 zł mniej za luty 2017 r., o 1 115,00 zł mniej za marzec 2017 r., o 394,00 zł mniej za październik 2017 r. oraz o 463,00 zł mniej za listopad 2017 r.

(dowód: akta kontroli str. 105-109, 278-280, 301, 465-466)

1.5. Wysokość wpłat dokonanych na PFRON w 2016 r. wyniosła 155 449,00 zł, a w 2017 r. – 146 367,00 zł¹⁴. W 2018 r. wpłaty Urzędu na PFRON wyniosły: za grudzień 2017 r. – 9 326,00 zł, za styczeń 2018 r. – 9 362,00 zł, za luty 2018 r. – 9 732,00 zł, za marzec 2018 r. – 11 347,00 zł, za kwiecień 2018 r. – 12 599,00 zł, za maj 2018 r. – 13 301,00 zł, za czerwiec 2018 r. – 14 174,00 zł.

(dowód: akta kontroli str. 13-16, 28, 30-44, 279-280, 283)

Wpłaty na PFRON za miesiące objęte kontrolą w tym zakresie¹⁵ były uiszczane w terminie wynikającym z art. 49 ust. 2 w związku z art. 21 ust. 1 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, za wyjątkiem kwoty 312,00 zł za marzec 2018 r., kwoty 1 836,00 zł za kwiecień 2018 r., które wpłacono w dniu 4 czerwca 2018 r., oraz kwoty 1 818,00 zł za październik 2017 r., którą wpłacono w dniu 31 października 2018 r.

(dowód: akta kontroli str. 28, 30-44, 283)

Sekretarz Miasta wyjaśniła, że część wpłaty na PFRON za marzec 2018 r. (312,00 zł) i kwiecień 2018 r. (1 836,00 zł) została uregulowana w dniu 4 czerwca 2018 r., tj. po upływie terminu, co skutkowało zapłatą odsetek za zwłokę, ponieważ w tym dniu dokonano korekty deklaracji za miesiąc marzec 2018 r. oraz kwiecień 2018 r. dotyczącej liczby osób z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności wykazanych w korygowanych deklaracjach. Należne odsetki¹⁶ zostały uregulowane przez pracownika Urzędu z własnych środków.

Ponadto Sekretarz Miasta wyjaśniła, że nieterminowa wpłata za październik 2017 r. była następstwem błędnego ujęcia w deklaracji za październik 2017 r. osoby z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która prawidłowo powinna zostać ujęta w deklaracji za listopad 2017 r. Wpłata dokonana 31 października 2018 r. zawierała należną różnicę pomiędzy kwotą deklaracji po korekcie i przed korektą oraz należne odsetki w wysokości 137,00 zł.

(dowód: akta kontroli str. 28, 39-42, 242, 282-283, 372)

1.6. W okresie objętym kontrolą wysokość wpłat na PFRON była obliczana jako iloczyn 40,65 % przeciętnego wynagrodzenia w danym miesiącu¹⁷, i liczby pracowników odpowiadającej różnicy między zatrudnieniem zapewniającym osiągnięcie wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych w wysokości 6% a rzeczywistym zatrudnieniem osób niepełnosprawnych¹⁸. Nieprawidłowo (w zakresie wskazanej liczby pracowników) sporządzono deklaracje za październik 2017 r. oraz luty, marzec i kwiecień 2018 r., jednakże zostały one skorygowane przed kontrolą lub w jej trakcie.

(dowód: akta kontroli str. 242, 261-280, 372, 469, 511-512)

1.7. W okresie od 1 stycznia 2016 r. do 30 czerwca 2018 r. Urząd nie korzystał z możliwości obniżenia wpłat na PFRON na zasadach określonych w art. 22 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

(dowód: akta kontroli str. 52)

Sekretarz Miasta wyjaśniła, iż Urząd nie korzystał z możliwości obniżenia wpłat na PFRON, gdyż nie otrzymał w tym okresie od kontrahentów informacji upoważniającej do dokonania obniżenia wysokości tych wpłat.

(dowód: akta kontroli str. 242)

¹³ Art. 2a ust. 1 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

¹⁴ Ponadto 31 października 2018 r. dopłacono 1 818,00 zł tytułem wpłaty na PFRON za październik 2017 r.

¹⁵ Od września do listopada 2016 r. i od września 2017 r. do czerwca 2018 r.

¹⁶ W łącznej wysokości 9,00 zł.

¹⁷ Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w gospodarce narodowej w poprzednim kwartale, ogłaszane przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w formie komunikatu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej Monitor Polski.

¹⁸ Liczby etatów wskazane w deklaracjach.

1.8. Regulamin naboru na wolne stanowiska urzędnicze w Urzędzie Miasta Nowego Sącza został wprowadzony zarządzeniem wewnętrznym nr 29/2017 Prezydenta Miasta z dnia 13 marca 2017 r. Poprzednio obowiązywał Regulamin naboru na wolne stanowiska urzędnicze w Urzędzie Miasta Nowego Sącza wprowadzony zarządzeniem wewnętrznym nr 14/2014 Prezydenta Miasta z dnia 4 lutego 2014 r.

W przedmiotowych regulacjach zawarto zapisy określające sposób przeprowadzania naborów na wolne stanowiska¹⁹ zgodne z postanowieniami rozdziału 2 (art. 11, 13, 13a, 14, 15) ustawy o pracownikach samorządowych.

(dowód: akta kontroli str. 56-58, 61-62, 65-67, 69-71)

Informacje na stronie internetowej Urzędu dotyczące naborów do pracy były dostępne dla osób z dysfunkcjami wzroku i słuchu – poprzez zastosowanie możliwości odsłuchania treści ogłoszenia oraz dwie wersje kontrastowe strony z możliwością globalnego powiększenia czcionki.

(dowód: akta kontroli str. 218-222)

Ogłoszenia o naborach były publikowane na tablicy ogłoszeń Urzędu oraz w BIP, a ich treść spełniała przesłanki art. 13 ustawy o pracownikach samorządowych. W treści ogłoszeń ujmowano informacje istotne dla osób niepełnosprawnych, dotyczące stopnia i sposobu dostosowania do ich potrzeb budynków będących miejscem wykonywania pracy. Nie stwierdzono podawania w ogłoszeniach nierzetelnych informacji.

(dowód: akta kontroli str. 126-217)

W okresie objętym kontrolą przeprowadzono 48 naborów do pracy w Urzędzie, w których złożono 474 kandydatur, w tym 17 kandydatur osób niepełnosprawnych. Osoby z orzeczoną niepełnosprawnością zgłosiły się do 13 naborów. Nabory te objęto szczegółowym badaniem. W poszczególnych naborach zgłaszało się od 1 do 2 osób niepełnosprawnych na łączną liczbę kandydatów wynoszącą od 4 do 29 osób²⁰. Wszystkie te osoby ubiegały się o stanowiska urzędnicze. Osoby niepełnosprawne, które ubiegały się o pracę w Urzędzie, spełniały wymagania określone w ogłoszeniach. W żadnym z naborów osoby niepełnosprawne nie znalazły się wśród najlepszych kandydatów wyłonionych przez komisję ds. naboru, w związku z czym nie zostały zatrudnione. Zgodnie z art. 13a ust. 1 ustawy o pracownikach samorządowych, komisje te wyłaniały nie więcej niż pięciu najlepszych kandydatów. W 7 przypadkach²¹, gdy osoba niepełnosprawna plasowała się w pierwszej piątce kandydatów pod względem liczby punktów uzyskanych w trakcie naboru, komisje wyłaniały mniejszą liczbę najlepszych kandydatów, w efekcie czego osoba niepełnosprawna zawsze znajdowała się poza tą grupą. W jednym przypadku²² komisja nie zakwalifikowała do drugiego etapu naboru (rozmowy kwalifikacyjnej) osoby niepełnosprawnej, która otrzymała w teście 11 pkt na 15 pkt możliwych, ustalając próg na 12 pkt. W postępowaniu nr WOR.RKS.210.12.2016 osoba niepełnosprawna znalazła się wśród 3 osób wskazanych przez komisję, jednakże do zatrudnienia żadnej z nich nie doszło wskutek braku u aplikujących osób doświadczenia pozwalającego na samodzielne rozpoczęcie pracy.

(dowód: akta kontroli str. 54, 126-217, 227-239, 310)

Taki sposób przeprowadzania naborów na stanowiska urzędnicze nie sprzyjał zwiększeniu odsetka osób niepełnosprawnych zatrudnionych w Urzędzie Miasta.

Z przeprowadzonych naborów, w których brały udział osoby niepełnosprawne każdorazowo sporządzane były protokoły, spełniające wymogi art. 14 ustawy o pracownikach samorządowych. Informację o wynikach naborów, zgodnie z art. 15 ustawy o pracownikach samorządowych, podawano do publicznej wiadomości w BIP i na tablicy ogłoszeń Urzędu przez okres 3 miesięcy.

(dowód: akta kontroli str. 126-217)

¹⁹ § 1 pkt 2 i § 4, § 5 pkt 1 i § 5 pkt 3-5, § 11 pkt 1, § 12 pkt 1-2, § 13 pkt 1-3 regulaminów wprowadzonych zarządzeniami wewnętrznymi Prezydenta nr 14/2014 i 29/2017.

²⁰ Odsetek osób niepełnosprawnych startujących w ramach danego naboru wahał się od 3,44% do 25,00%, a średnio wynosił 10,51%. Łącznie w 13 naborach zgłoszono 17 kandydatur osób niepełnosprawnych na 211 wszystkich kandydatur, co daje odsetek 8,05%.

²¹ Nabory nr: WOR.RKS.210.10.2017, WOR.RKS.210.13.2017, WOR.RKS.210.16.2017, WOR.RKS.210.22.2017, WOR.RKS.210.08.2018, WOR.RKS.210.09.2018 i WOR.RKS.210.10.2018.

²² Nabór nr WOR.RKS.210.21.2017.

1.9. W okresie objętym kontrolą, Urząd nie korzystał ze środków programu PFRON Stabilne zatrudnienie – osoby niepełnosprawne w administracji publicznej. Sekretarz Miasta wyjaśniła, że Urząd nie korzystał ze środków programu gdyż *W ww. okresie spośród wszystkich zatrudnionych osób niepełnosprawnych zatrudniono jedną osobę posiadającą umiarkowany stopień niepełnosprawności, która w dniu rozpoczęcia pracy posiadała wyposażone i przystosowane do potrzeb stanowisko pracy.*

(dowód: akta kontroli str. 243)

Przeprowadzona równoległe przez Państwową Inspekcję Pracy – Okręgowy Inspektorat Pracy w Krakowie²³ – w porozumieniu z NIK – kontrola przestrzegania przez pracodawców przepisów w zakresie uprawnień osób niepełnosprawnych oraz spełniania warunków dotyczących przystosowania stanowisk pracy do potrzeb tych osób wykazała, że zatrudnione osoby niepełnosprawne na zajmowanych stanowiskach nie wymagają przystosowania tych stanowisk do ich potrzeb w związku z rodzajem niepełnosprawności.

(dowód: akta kontroli str. 116, 243)

1.10. Sekretarz Miasta wyjaśniła, że w okresie objętym kontrolą, Urząd nie ponosił wydatków związanych z adaptacją pomieszczeń Urzędu dla potrzeb pracowników niepełnosprawnych oraz wyposażenia stanowisk pracy takich osób. W okresie tym Urząd nie korzystał także z instrumentów określonych w art. 26 i art. 26e ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Sekretarz Miasta wyjaśniła ponadto, że *Stanowiska pracy dla zatrudnionych w tym okresie osób niepełnosprawnych były wyposażone i dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych i nie wymagały dodatkowych adaptacji. Natomiast Urząd Miasta Nowego Sącza jako powiat w sposób ciągły realizuje zapisy art. 26 i 26e ww. ustawy w postaci współpracy z przedsiębiorcami udzielając między innymi wsparcia w postaci refundacji kosztów wyposażenia stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych.*

(dowód: akta kontroli str. 243)

1.11. Sekretarz Miasta wyjaśniła, że *w listopadzie 2017 roku Urząd Miasta Nowego Sącza przesłał pisemne informacje do jednostek podległych o możliwości wsparcia finansowego w związku z zatrudnieniem osób niepełnosprawnych w ramach realizowanego przez PFRON programu «Stabilne zatrudnienie – osoby niepełnosprawne w administracji i służbie publicznej». W związku z tym, że jednostki podległe nie zgłaszały w tym okresie potrzeb związanych z zatrudnieniem osób niepełnosprawnych z terenu Miasta Nowego Sącza, Urząd nie występował do Funduszu o dofinansowanie.*

(dowód: akta kontroli str. 243, 297-300)

W okresie objętym kontrolą nie wystąpiły przypadki w których podjęto decyzję o zatrudnieniu osoby niepełnosprawnej, lecz ostatecznie do jej zatrudnienia nie doszło. W wyniku przeprowadzonych w tym czasie naborów do pracy w Urzędzie nie zatrudniono żadnej osoby niepełnosprawnej. Natomiast bez naboru zatrudniono w tym okresie 4 osoby niepełnosprawne²⁴ i wszystkie one podjęły pracę w Urzędzie.

(dowód: akta kontroli str. 27, 126-217, 227-239, 243, 247)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki stwierdzono nieprawidłowość opisaną poniżej.

W naborach na stanowiska urzędnicze stosowano praktykę wyłaniania takiej ilości najlepszych kandydatów przedstawianych kierownikowi jednostki celem zatrudnienia wybranego kandydata, która powodowała, iż osoby niepełnosprawne znajdowały się poza gronem tych osób, mimo iż plasowały się w gronie 5 kandydatów z najwyższą punktacją. Sytuacja taka wystąpiła w 7 naborach (na 13 zbadanych naborów w latach 2016-2017 i w I połowie 2018 r., do których zgłosiły się osoby niepełnosprawne):

- w naborze nr WOR.RKS.210.10.2017 komisja wyłoniła 3 kandydatów z minimum 28 pkt, podczas gdy osoba niepełnosprawna uplasowała się na 4 miejscu i uzyskała 27 pkt,

²³ Dalej PIP.

²⁴ W tym jedną na stanowisko urzędnicze i trzy na stanowiska pomocnicze i obsługi.

- w naborze nr WOR.RKS.210.13.2017 komisja wyłoniła 3 kandydatów z minimum 18 pkt, podczas gdy osoba niepełnosprawna uplasowała się na 4 miejscu i uzyskała 17 pkt,
- w naborze nr WOR.RKS.210.16.2017 komisja wyłoniła 3 kandydatów z minimum 21,5 pkt, podczas gdy osoba niepełnosprawna uplasowała się na 4 miejscu i uzyskała 21 pkt,
- w naborze nr WOR.RKS.210.22.2017 komisja wyłoniła 3 kandydatów z minimum 21,5 pkt, podczas gdy osoba niepełnosprawna uplasowała się na 4 miejscu i uzyskała 21pkt,
- w naborze nr WOR.RKS.210.08.2018 komisja wyłoniła 3 kandydatów z minimum 34 pkt, podczas gdy osoba niepełnosprawna uplasowała się na 5 miejscu i uzyskała 30 pkt,
- w naborze nr WOR.RKS.210.09.2018 komisja wyłoniła 1 kandydata który uzyskał 43 pkt, podczas gdy osoba niepełnosprawna uplasowała się na 4 miejscu i uzyskała 31 pkt,
- w naborze nr WOR.RKS.210.10.2018 komisja wyłoniła 3 kandydatów z minimum 26 pkt, podczas gdy osoba niepełnosprawna uplasowała się na 4 miejscu i uzyskała 25 pkt.

W efekcie m.in. tych działań, żaden z naborów przeprowadzonych w latach 2016-2017 i w I połowie 2018 r. nie zakończył się zatrudnieniem osoby niepełnosprawnej. Taki sposób przeprowadzania naborów nie sprzyjał wzrostowi odsetka osób niepełnosprawnych zatrudnionych w Urzędzie i w konsekwencji skutkowało niezastosowaniem zasady pierwszeństwa w zatrudnianiu osób niepełnosprawnych określonej w art. 13a ust. 2 ustawy o pracownikach samorządowych.

(dowód: akta kontroli str. 143-146, 172-178, 185-188, 194-197, 203-206, 212-215)

W złożonym wyjaśnieniu Sekretarz Miasta wskazała, iż komisja może wyłonić nie więcej niż pięciu najlepszych kandydatów, w tym także tylko jednego kandydata, a nieuszeregowanie osób niepełnosprawnych w gronie *nie więcej niż pięciu najlepszych kandydatów* nie jest sprzeczne z prawem.

(dowód: akta kontroli str. 317-320)

Zdaniem NIK, w świetle regulacji art. 13a ust. 1 ustawy o pracownikach samorządowych, komisja w toku naboru powinna wskazać kierownikowi jednostki maksymalnie 5 najlepszych kandydatów w przypadku gdy warunki naboru spełnia 5 lub więcej osób, a mniejszą liczbę kandydatów, tylko wówczas gdy warunki naboru spełnia mniej niż 5 osób. Wybór konkretnej osoby należy do kierownika jednostki, który powinien mieć możliwość wyboru spośród ustawowo określonej liczby kandydatów, obejmującej także osoby niepełnosprawne. Taki sposób przeprowadzania naborów zapewnia praktyczną realizację zasady pierwszeństwa w zatrudnianiu osób niepełnosprawnych określoną w art. 13a ust. 2 ustawy o pracownikach samorządowych.

Kandydatura jednej z osób niepełnosprawnych, które aplikowały do pracy w Urzędzie, była pięciokrotnie odrzucana w toku naborów. W naborze nr WOR.RKS.210.10.2016 osoba ta uzyskała 4 pozycję i 27 pkt, podczas gdy komisja do zatrudnienia rekomendowała 3 osoby, które uzyskały minimum 28 pkt. Podobnie, w innych naborach osoba ta uzyskała: w naborze nr: WOR.RKS.210.22.2017: 4 pozycję i 21 pkt, a rekomendowano 3 osoby z minimum 21,5 pkt, w naborze nr WOR.RKS.210.08.2018: 4 pozycję i 30 pkt, a rekomendowano 3 osoby z minimum 34 pkt, w naborze nr WOR.RKS.210.09.2018: 4 pozycję i 31 pkt, a rekomendowano 1 osobę z 43 pkt, w naborze nr WOR.RKS.210.10.2018: 4 pozycję i 25 pkt, a rekomendowano 3 osoby z minimum 26 pkt.

(dowód: akta kontroli str. 143-146, 172-178, 185-188, 194-197, 203-206, 212-215)

Sekretarz Miasta wyjaśniła, że nieuszeregowanie tej osoby *w gronie do pięciu najlepszych kandydatów jest tylko i wyłącznie zbiegiem okoliczności*.

(dowód: akta kontroli str. 438-440, 470)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

NIK zwraca uwagę, że działania Urzędu pozwoliły na zwiększenie zatrudnienia osób niepełnosprawnych oraz wskaźnika ich zatrudnienia z 3,71% na koniec 2016 r. do poziomu 4,13% na koniec I półrocza 2018 r. W ostatnich trzech latach Urząd nie prowadził jednak

bieżącej współpracy z organizacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w celu upowszechniania wiedzy o możliwości zatrudnienia w Urzędzie osób niepełnosprawnych, jak również w uczelniach wyższymi w celu upowszechniania tej wiedzy wśród studentów, co w ocenie NIK mogło zwiększyć skuteczność działań Urzędu.

(dowód: akta kontroli str. 45-54)

NIK zwraca również uwagę, że odsetek punktów w testach w ramach naborów objętych kontrolą, jaki kwalifikował kandydatów do dalszego etapu postępowania był zróżnicowany i wynosił od 53,3% do 93,3%. Tak duże zróżnicowanie odsetka punktów koniecznych do uzyskania w testach powodowało, że sposób przeprowadzenia tych naborów nie był w pełni przejrzysty. Jednocześnie NIK zauważa, iż kwestia ta nie była uregulowana w obowiązujących w jednostce regulaminach naboru na wolne stanowiska urzędnicze.

(dowód: akta kontroli str. 55-71, 126-217, 284-296)

Ponadto NIK zwraca uwagę na konieczność zapewnienia rzetelności sporządzania deklaracji miesięcznych wpłat na PFRON. Wprawdzie Urząd samodzielnie dostrzegł błędne sporządzenie deklaracji za październik 2017 r. i w ślad za tym dokonał jej korekty oraz uzupełnił wpłatę za ten miesiąc, podobnie jak to miało miejsce wcześniej w przypadku deklaracji i wpłat za marzec i kwiecień 2018 r., niemniej jednak skutkowało to zapłatą odsetek za zwłokę.

(dowód: akta kontroli str. 39-42, 272-275, 279-280, 282-283)

Ocena cząstkowa

Działania kontrolowanej jednostki w latach 2016-2018 (I półrocze) przyczyniły się do wzrostu wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych. W okresie objętym kontrolą wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych wynosił od 3,71% do 4,65%, w tym 4,13 % na koniec czerwca 2018 r. Liczba zatrudnionych osób niepełnosprawnych w tym okresie zwiększyła się z 15 do 17. Wynikało to m.in. z uzyskania przez dwoje pracowników orzeczeń o stopniu niepełnosprawności. Oprócz tego zatrudniono cztery osoby niepełnosprawne bez naboru, a cztery osoby niepełnosprawne odeszły na emeryturę bądź zmarły. Przyjęto również dwie osoby niepełnosprawne na staż w Urzędzie. Zaniechano natomiast podejmowania inicjatyw na rzecz współpracy z organizacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w celu upowszechniania wiedzy o możliwości zatrudnienia w Urzędzie osób niepełnosprawnych, jak również w uczelniach wyższymi w celu upowszechniania tej wiedzy wśród studentów (w tym również studentów niepełnosprawnych).

W ocenie NIK stosowany w Urzędzie sposób prowadzenia naborów na wolne stanowiska urzędnicze nie sprzyjał zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Komisje ds. naboru wyłaniały zróżnicowaną liczbę kandydatów przedstawianych kierownikowi jednostki celem zatrudnienia, w wyniku czego osoby niepełnosprawne znajdowały się zawsze poza gronem rekomendowanych osób, mimo iż plasowały się w gronie 5 kandydatów z najwyższą punktacją. Tego rodzaju praktyka nie urzeczywistniała zasady pierwszeństwa w zatrudnianiu osób niepełnosprawnych uregulowanej w art. 13a ustawy o pracownikach samorządowych.

Urząd nie informował pracowników o obowiązku dostarczenia orzeczenia o niepełnosprawności. Wpłaty dokonywane na rzecz PFRON, wynikające z nieosiągnięcia wymaganego wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych na poziomie co najmniej 6%, były sporządzane rzetelnie, a wpłaty tych dokonywano terminowo. Wystąpiły pojedyncze przypadki nierzetelnego sporządzania deklaracji miesięcznych wpłat na PFRON oraz nieterminowego regulowania części wpłat z tego tytułu.

2. Przestrzeganie praw pracowników niepełnosprawnych

Opis stanu faktycznego

2.1. Z przeprowadzonej równolegle przez PIP kontroli wynika, że:

- osoby niepełnosprawne nie były zatrudniane w godzinach nadliczbowych, a w jednym przypadku pracownik niepełnosprawny wykonywał pracę w porze nocnej, bez zgody lekarza na pracę w porze nocnej.
- przy organizacji czasu pracy przestrzegany był obowiązek zapewnienia odpoczynków dobowych i tygodniowych.

- pracownikom zaliczonym do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności udzielano należnego dodatkowego urlopu wypoczynkowego, aczkolwiek nie uwzględniano go w przy opracowywaniu planów wykorzystania urlopu wypoczynkowego.
- pracownicy zaliczeni do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności nie korzystali z turnusów rehabilitacyjnych ani zwolnień w celu wykonania badań specjalistycznych, zabiegów leczniczych lub usprawniających a także w celu uzyskania zaopatrzenia ortopedycznego lub jego naprawy. Informacja o tym nie została w żaden udokumentowany sposób podana do wiadomości tych pracowników.

(dowód: akta kontroli str. 114-116)

2.2. W wyniku kontroli PIP ustalono, że stanowiska pracy osób zaliczonych do znacznego i umiarkowanego stopnia niepełnosprawności były odpowiednio przystosowane do potrzeb tych osób.

(dowód: akta kontroli str. 116)

2.3. W toku kontroli PIP ustalono, że budynki i pomieszczenia były we właściwym stanie technicznym, co było potwierdzone także protokołami z okresowych ocen stanu technicznego obiektów. Stwierdzono brak aktualnych pomiarów skuteczności ochrony przeciwporażeniowej w budynku w Nowym Sączu, ul. Szwedzka 2. Udokumentowano okresowe przeglądy szczelności instalacji gazowych oraz drożności przewodów kominowych i wentylacyjnych. Żadna z zatrudnionych w Urzędzie osób niepełnosprawnych nie wymagała likwidacji barier architektonicznych w zakresie dostępności do budynków. Nie stwierdzono także konieczności przystosowania pomieszczeń higieniczno-sanitarnych. Zatrudnione osoby niepełnosprawne na zajmowanych stanowiskach nie wymagały przystosowania tych stanowisk do ich potrzeb w związku z rodzajem niepełnosprawności.

(dowód: akta kontroli str. 116)

2.4. Komórka organizacyjna Urzędu właściwa w sprawach kontroli wewnętrznej (Zespół Kontroli Wewnętrznej) w latach 2016-2017 i w I połowie 2018 r. nie prowadziła kontroli obejmujących swym zakresem problematykę przestrzegania praw oraz warunków pracy pracowników niepełnosprawnych. Problematyka dot. osób niepełnosprawnych nie była przedmiotem audytu wewnętrznego.

(dowód: akta kontroli str. 17-20)

2.5. Urząd Miasta Nowego Sącza nie został w okresie od 1 stycznia 2016 r. do 30 czerwca 2018 r. poddany kontrolom PIP w zakresie przestrzegania praw oraz warunków pracy osób niepełnosprawnych.

(dowód: akta kontroli str. 90)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki – w wyniku przeprowadzonej równoległej kontroli przez Inspektora Pracy – stwierdzono nieprawidłowości opisane poniżej.

1. Brak było aktualnych pomiarów skuteczności ochrony przeciwporażeniowej w budynku w Nowym Sączu, ul. Szwedzka 2, co było niezgodne z art. 207 § 2 Kodeksu pracy, § 3 i 10 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy²⁵ oraz art. 62 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane²⁶.
2. W budynku w Nowym Sączu, Rynek 22 brak było oznakowania pasami ostrzegawczymi stopnia schodów zejściowych na I piętrze, co było niezgodne z art. 207 § 2 Kodeksu pracy, § 3 i 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy oraz § 71 ust. 4 rozporządzenia w sprawie warunków technicznych.
3. Balustrada ochronna głównej klatki schodowej w budynku w Nowym Sączu, ul. Szwedzka 2 była za niska (93 cm), co było niezgodne z art. 207 § 2 Kodeksu pracy, § 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy oraz § 298 ust. 1 i 2

²⁵ Dz. U. z 2003 r. nr 169 poz. 1650 ze zm., dalej *rozporządzenie w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy*.

²⁶ Dz. U. z 2018 r. poz. 1202 ze zm., dalej *Prawo budowlane*.

rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie.

4. Na stanowisku w pokoju nr 11 w budynku Rynek 1 (Ratusz) fotel obrotowy przy stanowisku z obsługą monitora ekranowego nie posiadał możliwości regulacji kąta oparcia, co było niezgodne z art. 207 § 2 Kodeksu pracy oraz pkt 5.1d załącznika do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 1 grudnia 1998 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy na stanowiskach wyposażonych w monitory ekranowe²⁷.
5. W regulaminie pracy nie określono w sposób jednoznaczny terminu, miejsca i czasu wypłaty wynagrodzenia za pracę, dopuszczalnego terminu wykorzystania zaległego urlopu wypoczynkowego z poprzedniego roku kalendarzowego oraz informacji o obowiązku przekazywania pracownikom w systemie zmianowym rozkładów czasu pracy – harmonogramów co najmniej na 1 tydzień przed rozpoczęciem pracy w okresie na który został sporządzony ten rozkład, co było niezgodne z art. 104¹ § 1 pkt 5, art. 129 § 3, art. 168 Kodeksu pracy.
6. Nieustalenie w regulacjach wewnętrznych dodatkowych uprawnień pracowników niepełnosprawnych uzależnionych od stopnia niepełnosprawności w zakresie: obowiązujących norm dobowych i tygodniowych czasu pracy, dodatkowej 15-minutowej przerwy na gimnastykę lub odpoczynek z określeniem czasu jej wykorzystania, prawa do dodatkowego 10-dniowego urlopu wypoczynkowego osób zaliczonych do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, prawa do zwolnienia od pracy z zachowaniem prawa do wynagrodzenia osób zaliczonych znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności w wymiarze do 21 dni roboczych w celu uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych oraz w celu wykonania badań specjalistycznych, zabiegów leczniczych lub usprawniających, zakazu zatrudniania w porze nocnej oraz w godzinach nadliczbowych, co było niezgodne z art. 104 § 1 Kodeksu pracy i art. 15 ust. 1, 2 i 3, art. 17, art. 19 ust. 1, art. 20 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.
7. W przekazanych trzem pracownikom informacjach o warunkach zatrudnienia zawarto nieprawidłowe informacje w zakresie obowiązującej normy tygodniowej, jako przeciętnej, co było niezgodne z art. 29 § 3 Kodeksu pracy i art. 15 ust. 1 i 2 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.
8. Zatrudniono pracownika na stanowisku pomocy administracyjnej – obsługa monitoringu miejskiego w porze nocnej, mimo braku zgody lekarza na pracę w porze nocnej, co było niezgodne z art. 15 ust. 3 i art. 16 ust. 1 pkt 2 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.
9. Przy opracowywaniu planów wykorzystania urlopów wypoczynkowych nie uwzględniano należnych dodatkowych 10-dniowych urlopów wypoczynkowych pracownikom zaliczonym do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, co było niezgodne z art. 163 § 1 Kodeksu pracy.
10. Nie udokumentowano, że pracownikom udostępniono w formie pisemnej przepisy dotyczące równego traktowania w zatrudnieniu, co było niezgodne z art. 94¹ Kodeksu pracy.
11. Urząd nie posiadał opracowanej wewnętrznej polityki przeciwdziałania dyskryminacji w przypadku wystąpienia podejrzenia o występowaniu takich działań, co było niezgodne z art. 94 pkt 2b i art. 94³ Kodeksu pracy.

(dowód: akta kontroli str. 113-124)

Sekretarz Miasta wyjaśniła, że Urząd posiada już aktualne pomiary skuteczności ochrony przeciwporażeniowej w budynku przy ul. Szwedzkiej 2, dokonano oznakowania pasami ostrzegawczymi stopnia schodów na I piętrze w budynku w Nowym Sączu, Rynek 22, a podwyższenie balustrady klatki schodowej budynku przy ul. Szwedzkiej 2 zostanie zrealizowane do końca listopada 2018 r. Ponadto Sekretarz Miasta wyjaśniła, że wadliwe zapisy regulaminu pracy zostaną zmienione, sprostowano nieprawidłowe informacje przekazane pracownikom w zakresie obowiązującej normy czasu pracy,

²⁷ Dz. U. nr 148 poz. 973, dalej: rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy na stanowiskach wyposażonych w monitory ekranowe.

pracownik niepełnosprawny wykonujący pracę w porze nocnej uzyskał zgodę lekarza medycyny pracy na niestosowanie art. 15 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, będzie stosowane prawidłowe nazewnictwo w planach urlopowych, przesłano pracownikom treść informacji o równym traktowaniu w zatrudnieniu, a polityka antymobbingowa zostanie wdrożona w najbliższym czasie.

(dowód: akta kontroli str. 369-376)

Ocena cząstkowa

W Urzędzie przystosowano odpowiednio stanowiska pracy do potrzeb pracowników niepełnosprawnych. Respektowano ich prawa dotyczące zakazu pracy w godzinach nadliczbowych oraz dodatkowego urlopu i dodatkowej przerwy pomimo, że w Urzędzie wystąpiły naruszenia prawa pracy w zakresie treści wewnętrznych regulacji jednostki (np. regulaminu pracy), treści przekazanych pracownikom informacji o warunkach zatrudnienia, sposobu opracowywania planów urlopowych, udostępniania pracownikom tekstu przepisów dot. równego traktowania w zatrudnieniu oraz nieopracowania wewnętrznej polityki przeciwdziałania dyskryminacji). Ujawniono ponadto przypadek zatrudnienia osoby niepełnosprawnej w porze nocnej bez zgody lekarza. Żadna z osób niepełnosprawnych zatrudnionych w Urzędzie nie wymagała likwidacji barier architektonicznych w zakresie dostępności do budynku. Nie stwierdzono także konieczności przystosowania pomieszczeń higieniczno-sanitarnych.

3. Działania w zakresie dostosowania budynku – miejsca wykonywania pracy – do potrzeb osób niepełnosprawnych

Opis stanu faktycznego

3.1. W zakresie przystosowania budynków Urzędu Miasta do potrzeb osób niepełnosprawnych przeprowadzono w dniach 24 i 29 października 2018 r. oględziny. Oględzinami objęto budynki w Nowym Sączu: Rynek 1 (Ratusz), ul. Szwedzka 2/Jagiellońska 8 oraz ul. Szwedzka 5²⁸.

Budynek Ratusza jest obiektem wpisanym do rejestru zabytków nieruchomości Województwa Małopolskiego²⁹. W budynku zamontowano schodołaz, który umożliwiał osobie niepełnosprawnej dostanie się na parter i I piętro, które nie były dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Urządzenie to było sprawne i gotowe do użycia. Przy portierni znajdował się przycisk wezwania pomocy dla osoby niepełnosprawnej. Oprócz tego, budynek nie został przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. W szczególności drzwi wejściowe do budynku posiadały próg drewniany wystający ponad poziom płaszczyzny dojścia, drzwi wewnątrz budynku posiadały progi, pomieszczenia ze zróżnicowanym poziomem podłóg (nr 4A i 4) nie były przystosowane do ruchu osób niepełnosprawnych, krawędzie stopni schodów nie wyróżniały się kolorem kontrastującym z kolorem posadzki, budynek nie był wyposażony w dźwigi osobowe dla osób niepełnosprawnych oraz pomieszczenia higieniczno-sanitarne przystosowane dla osób niepełnosprawnych. Miejsca parkingowe przy budynku Ratusza posiadały wymiary nieodpowiadające wymogom rozporządzenia w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. W trakcie kontroli miejsca parkingowe wytyczono na nowo, z uwzględnieniem wymaganych wymiarów.

(dowód: akta kontroli str. 248-249, 253-259, 419)

Budynek przy ul. Szwedzkiej 2/Jagiellońskiej 8 leży w obszarze układu urbanistycznego miasta Nowego Sącza, wpisanego do rejestru zabytków nieruchomości Województwa Małopolskiego³⁰. Przystosowanie budynku do potrzeb osób niepełnosprawnych objęło pomieszczenia zajmowane przez Centrum Sądeckiego Seniora i Centrum Informacji Turystycznej (parter). Pomieszczenia na piętrach, zajmowane przez Wydział Spraw Obywatelskich, Wydział Geodezji i Mienia oraz Wydział Ochrony Środowiska jak również wejście i klatka schodowa prowadząca do pomieszczeń tych wydziałów, a także pomieszczenia na parterze zajmowane przez Straż Miejską, nie zostały przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych, m.in. w pomieszczeniach występowało zróżnicowanie

²⁸ Spośród 16 budynków, w których mieścił się Urząd Miasta.

²⁹ Wpis A-362 z 16.02.1984 r.

³⁰ Wpis A-72/M z 31.01.2007 r.

poziomu podłóg między pomieszczeniami, w budynku nie zainstalowano urządzeń technicznych zapewniających osobom niepełnosprawnym dostępu do kondygnacji z pomieszczeniami w których pracują niepełnosprawni, w budynku brak było dźwigu osobowego dostępnego dla osób niepełnosprawnych, w pomieszczeniach zajmowanych przez Wydział Geodezji i Mienia brak było pomieszczeń higieniczno-sanitarnych przystosowanych dla osób niepełnosprawnych.

Pochylnia dla niepełnosprawnych zlokalizowana w pomieszczeniu Centrum Sądeckiego Seniora posiadała obustronne balustrady na wysokości 0,82 m. Spocznik przed pochylnią miał kształt zbliżony do trapezu i szerokość wynoszącą od 2,53 m przy wejściu do 1,2 m przy pochylni. Pochylnia dla niepełnosprawnych zlokalizowana przed wejściem do pomieszczeń Centrum Informacji Turystycznej miała szerokość 1,13 m oraz nie została wyposażona w balustrady. Pomieszczenia zajmowane przez komórki Urzędu w których zatrudnione były osoby niepełnosprawne³¹, nie zostały przystosowane do potrzeb tych osób.

(dowód: akta kontroli str. 91, 248-259)

Budynek przy ul. Szwedzkiej 5 leży w obszarze układu urbanistycznego miasta Nowego Sącza, wpisanego do rejestru zabytków nieruchomości Województwa Małopolskiego. Budynek nie został przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych, m.in. nie posiadał pochylni dla niepełnosprawnych, drzwi wejściowe wyposażone były w próg kamienny, w budynku brak było dźwigu osobowego dostępnego dla osób niepełnosprawnych oraz pomieszczeń higieniczno-sanitarnych przystosowanych dla potrzeb takich osób. W budynku pracowała jedna osoba niepełnosprawna, zatrudniona w Wydziale Inwestycji i Remontów.

(dowód: akta kontroli str. 91, 251-259)

PIP oceniła, że *żadna z zatrudnionych osób niepełnosprawnych w Urzędzie nie wymaga likwidacji barier architektonicznych w zakresie dostępności do budynków. Nie stwierdzono także konieczności przystosowania pomieszczeń higieniczno-sanitarnych. Zatrudnione osoby niepełnosprawne na zajmowanych stanowiskach nie wymagają również przystosowania tych stanowisk do ich potrzeb w związku z rodzajem niepełnosprawności.* PIP stwierdziła natomiast, że *użytkowane budynki własne oraz w których wynajmowane są pomieszczenia od innych właścicieli na terenie miasta nie są dostosowane w zakresie likwidacji barier architektonicznych oraz zapewnienia odpowiednich pomieszczeń higieniczno-sanitarnych do potrzeb osób niepełnosprawnych dla osób niebędących pracownikami a załatwiający sprawy urzędowe. Są to w większości budynki objęte ochroną konserwatora zabytków w okolicach rynku i pobliskich ulic.*

(dowód: akta kontroli str. 116)

3.2. W budynkach w których mieściły się komórki organizacyjne Urzędu, będących własnością gminy nie zainstalowano dźwigów osobowych przeznaczonych do korzystania przez osoby niepełnosprawne. W budynku Ratusza znajdował się schodolaz³².

(dowód: akta kontroli str. 53-54, 249, 253-259)

Sekretarz Miasta wyjaśniła, że przeglądy schodolazów były dokonywane na przez pracowników Urzędu przeszkolonych przez dostawcę w zakresie obsługi sprzętu i konserwacji, lecz nie prowadzono w tym celu dokumentacji. Schodolaz gąsienicowy nie jest urządzeniem podlegającym dozorowi technicznemu.

(dowód: akta kontroli str. 320, 461, 471, 494)

3.3. W budżecie Miasta Nowego Sącza na 2017 r. zostały zaplanowane wydatki związane z likwidacją barier architektonicznych w użytkowanych przez Urząd Miasta budynkach. Zaplanowano wydatki na modernizację budynku Ratusza³³ oraz na modernizację budynku przy ul. Szwedzkiej 2 (Jagiellońskiej 8) w Nowym Sączu na potrzeby utworzenia Centrum Sądeckiego Seniora³⁴.

(dowód: akta kontroli str. 320-321, 325-327, 446, 452-453)

³¹ Straż Miejska (parter), Wydział Ochrony Środowiska, Wydział Geodezji i Mienia.

³² Schodolaz znajdował się też na wyposażeniu budynku w Nowym Sączu, przy ul. Wyspiańskiego 22

³³ Plan początkowy w wys. 6 000 000,00 zł, po zmianach w wys. 720 000,00 zł.

³⁴ Plan w wys. 159 952,00 zł.

W zakresie pozyskania środków zewnętrznych na dostosowanie budynków Urzędu Miasta do potrzeb osób niepełnosprawnych ustalono, że Urząd korzystał ze środków programu Senior+ na lata 2015-2020³⁵.

Oprócz tego, Miasto występowało i korzystało ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego³⁶ Województwa Małopolskiego w zakresie przystosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych siedziby jednostki organizacyjnej oraz przestrzeni miejskiej³⁷.

Ponadto wystąpiono do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego z wnioskiem o uznanie zespołu urbanistycznego³⁸ miasta za pomnik historii, co jest niezbędne do ubiegania się o środki w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko oś priorytetowa VIII³⁹.

(dowód: akta kontroli str. 325-327, 346-349, 473-474, 485, 489)

W Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Nowego Sącza na lata 2016-2022⁴⁰ przewidziano przedsięwzięcie nr 17 *Zapobieganie wykluczeniu społecznemu mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez zapewnienie dostępu do wysokiej jakości infrastruktury społecznej i likwidacji barier architektonicznych w przestrzeni publicznej – projekt: Renowacja budynku Ratusza Miejskiego oraz płyty Rynku wraz z likwidacją barier architektonicznych*, zaplanowane na lata 2017-2019, o szacowanej wartości 11 500 000,00 zł. W ramach projektu modernizacji Ratusza przewidziane zostało wykonanie windy dla osób niepełnosprawnych umożliwiającej dostęp do pomieszczeń na parterze, I i II piętrze, oraz wykonanie toalet dla osób niepełnosprawnych na I i II piętrze budynku.

(dowód: akta kontroli str. 420-436)

Sekretarz Miasta wskazała w wyjaśnieniu, iż z uwagi na duży koszt remontu budynku, termin jego realizacji jest uzależniony od pozyskania środków zewnętrznych.

Ponadto, jak wskazała w wyjaśnieniu Sekretarz Miasta, *Pozostałe obiekty w których mieszczą się agendy urzędu to również zabytkowe kamienice lub budynki które na obecną chwilę trudno dostosować do potrzeb osób niepełnosprawnych z uwagi na brak technicznych możliwości. Również z uwagi na fakt, iż miasto posiada w tych nieruchomościach tylko częściowe udziały (wspólnoty mieszkaniowe, współwłasność ułamkowa) a wykonanie prac mających na celu dostosowanie budynków dla potrzeb osób niepełnosprawnych wymaga dużych nakładów finansowych i przede wszystkim zgody jak i partycypacji w kosztach przedsięwzięcia przez pozostałych współwłaścicieli nieruchomości, co jest zazwyczaj poważną przeszkodą w realizacji takiego zamierzenia. Niedostosowane pozostaną prywatne budynki w których mieści się Urząd. Właściciele tych nie są tym zainteresowani z uwagi na wysokie koszty, tym bardziej, że najem dotyczy czasu określonego.*

(dowód: akta kontroli str. 320-322)

3.4. Na likwidację barier architektonicznych Miasto otrzymało od Wojewody Małopolskiego w ramach programu Senior+ na lata 2015-2020 dotację w wys. 119 952,00 zł. W 2017 r. zaplanowano na ten cel wydatki w wys. 159 952,00 zł, wykonanie wydatków wyniosło 159 440,41 zł (99,7 % planu). Z kwoty 159 440,41 zł koszt robót budowlanych wyniósł 133 300,00 zł (w tym 99 040,00 zł z dotacji), a koszt pierwszego wyposażenia wyniósł 26 140,41 zł (w tym 20 912,00 zł z dotacji).

Ponadto w 2017 r. zaplanowano kwotę 6 000 000,00 zł na modernizację budynku Ratusza, którą w ciągu roku zmniejszono do 720 000,00 zł. W dniu 16 listopada 2016 r. podpisano umowę na opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej zadania, w związku z czym w trakcie 2017 r. wydatkowano kwotę 418 104,19 zł (58,1 % planu).

Zmniejszenie planu wydatków nastąpiło w związku z brakiem możliwości uzyskania dofinansowania ze środków zewnętrznych w 2017 r. na przedmiotowe zadanie.

(dowód: akta kontroli str. 325-327, 350-355, 441, 454-456)

³⁵ Dotacja w wys. 119 952,00 zł na utworzenie Centrum Sądeckiego Seniora

³⁶ Dalej RPO.

³⁷ W tym Miejskiego Ośrodka Kultury, przestrzeni parku i układu komunikacyjnego wokół niego, obiektu Amfiteatru.

³⁸ W tym Ratusz i rynek.

³⁹ Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury, na lata 2014-2020.

⁴⁰ Uchwała nr XXXIII/343/2016 Rady Miasta Nowego Sącza z 29 grudnia 2016 r.

Modernizacja Ratusza została natomiast ujęta w wieloletniej prognozie finansowej Miasta Nowego Sącza⁴¹, w której zaplanowano wydatki na ten cel w wys. 34 987 356,00 zł w latach 2019-2021⁴².

(dowód: akta kontroli str. 459)

3.5. W latach poprzedzających kontrolę starania władz Miasta w zakresie dostosowania budynków Urzędu Miasta do potrzeb osób niepełnosprawnych obejmowały: opracowanie w 2004 r. projektu przebudowy budynku przy ul. Szwedzkiej 2, montaż w 2012 r. w budynku Ratusza przycisku wezwania pomocy dla osoby niepełnosprawnej, pozyskanie w 2014 r. i 2017 r. dwóch schodolazów, remont w 2011 r. pomieszczeń w budynku przy ul. Szwedzkiej 2 na potrzeby Centrum Informacji Turystycznej, modernizację w 2017 r. pomieszczeń w budynku przy ul. Szwedzkiej 2 (Jagiellońskiej 8) na potrzeby Centrum Sąddeckiego Seniora.

(dowód: akta kontroli str. 323, 327)

3.6. Na etapie prac mających na celu dostosowanie budynków zajmowanych przez Urząd Miasta bądź poszczególnych miejsc pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych, nie współpracowano z organizacjami i stowarzyszeniami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych.

(dowód: akta kontroli str. 323)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki stwierdzono nieprawidłowości opisane poniżej.

1. Dwa miejsca parkingowe przeznaczone dla osób niepełnosprawnych, zlokalizowane na płycie rynku w Nowym Sączu (obok Ratusza) miały długość po 4,8 m oraz szerokość 2,4 m i 2,9 m, podczas gdy § 21 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie wskazuje, że stanowiska postojowe dla samochodów osobowych użytkowanych przez osoby niepełnosprawne powinny mieć długość co najmniej 5,0 m i szerokość co najmniej 3,6 m.

(dowód: akta kontroli str. 248, 253-259)

Sekretarz Miasta wyjaśniła, iż przedmiotowe miejsca parkingowe nie miały wymiarów określonych w § 21 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie na skutek uchybienia ze strony Sąddeckiej Infrastruktury Miejskiej sp. z o.o., pełniącej czynności zarządcy parkingu. Ponadto Sekretarz Miasta wyjaśniła, iż spółka dokonuje niezbędnej korekty polegającej na ponownym wyznaczeniu miejsc postojowych dla samochodów użytkowanych przez osoby niepełnosprawne.

(dowód: akta kontroli str. 372-373)

W trakcie kontroli nieprawidłowość została usunięta, co stwierdzono w trakcie oględzin w dniu 9 listopada 2018 r.

(dowód: akta kontroli str. 419)

2. Pochylnia dla niepełnosprawnych przy wejściu do Centrum Informacji Turystycznej (Nowy Sącz, ul. Szwedzka 2) nie posiadała balustrad, a pochylnia w lokalu Centrum Sąddeckiego Seniora (Nowy Sącz, ul. Jagiellońska 8) miała pojedyncze balustrady z obydwu stron na wys. 0,82 m (wierzch poręczy), co było niezgodne z § 298 ust. 4 rozporządzenia w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. Ponadto, pochylnia przy wejściu do Centrum Informacji Turystycznej miała szerokość 1,13 m zamiast 1,20 m wymaganego przez § 71 ust. 1 rozporządzenia w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie.

(dowód: akta kontroli str. 248-259)

W odpowiedzi na zadane pytanie, Sekretarz Miasta nie wskazała przyczyn nie wyposażenia pochylni dla niepełnosprawnych przy wejściu do Centrum Informacji Turystycznej w balustrady wymagane przez § 298 ust. 4 rozporządzenia w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, oraz zbyt

⁴¹ Uchwała nr L/517/2017 Rady Miasta Nowego Sącza z 28 grudnia 2017 r., załącznik nr 2, poz. 1.1.2.3.

⁴² W tym 5 200 000,00 zł w 2019 r., 12 800 000,00 zł w 2020 r. i 15 987 356,00 zł w 2021 r.

małej jej szerokości, natomiast wyjaśniła, że pochylnia została wykonana w latach poprzednich, a obecnie brak jest dokumentów dotyczących jej wykonania.

W kwestii pochylni w Centrum Sądeckiego Seniora Sekretarz Miasta poinformowała, że *wysokość barierek zostanie doprowadzona do zgodności z wymogami warunków technicznych do 30 listopada 2018 r.*

(dowód: akta kontroli str. 472, 480)

3. Spocznik przed pochylnią w lokalu Centrum Sądeckiego Seniora miał szerokość od 2,53 m przy wejściu do 1,20 m przy pochylni, podczas gdy § 71 ust. 3 rozporządzenia w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie przewiduje szerokość spocznika przy pochylni wynoszącą 1,50 m.

(dowód: akta kontroli str.248-259)

Sekretarz Miasta wyjaśniła, że *Spocznik 1,5 x 1,5 m znajduje się przed drzwiami do budynku z uwagi na brak miejsca w budynku*. Powierzchni przed drzwiami do Centrum Sądeckiego Seniora nie można jednak uznać za spocznik, gdyż nie znajdowała się ona bezpośrednio przy pochylni, a ponadto drzwi te otwierały się na zewnątrz, tj. na tę powierzchnię. Zgodnie z § 71 ust. 3 rozporządzenia w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, za powierzchnię spocznika uznaje się powierzchnię poza polem otwierania skrzydła drzwi wejściowych do budynku.

(dowód: akta kontroli str. 472)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że budynek stanowiący główną siedzibę Urzędu (Ratusz) nie został w pełni dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. W tym budynku osoby niepełnosprawne ruchowo (poruszające się na wózku) mogły korzystać z pomieszczeń położonych na dwóch z trzech kondygnacji. Na kondygnacjach tych brak było toalet przystosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych. Budynek przy ul. Szwedzkiej 2/Jagiellońskiej 8 został dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych poruszających się na wózku tylko w zakresie pomieszczeń Centrum Sądeckiego Seniora i Centrum Informacji Turystycznej. Pozostałe części budynku nie były objęte takim dostosowaniem. Natomiast budynek przy ul. Szwedzkiej 2 był całkowicie niedostępny dla tej grupy osób. Zgodnie z § 3 pkt 6 rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, budynki te stanowią budynki użyteczności publicznej. W § 1 pkt 8 Karty Praw Osób Niepełnosprawnych⁴³ Sejm RP stwierdził prawo osób niepełnosprawnych do życia w środowisku wolnym od barier funkcjonalnych, w tym m. in. dostępu do urzędów i obiektów użyteczności publicznej.

Ocena cząstkowa

Objęte kontrolą budynki zajmowane przez Urząd nie były dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych⁴⁴ w sposób przewidziany przepisami rozporządzenia w sprawie warunków technicznych. We wszystkich trzech poddanych oględzinom budynkach stwierdzono bowiem odstępstwa od aktualnie obowiązujących warunków technicznych. Dotyczyły one przede wszystkim braku dźwigów dostępnych dla osób niepełnosprawnych oraz braku pomieszczeń higieniczno-sanitarnych przystosowanych dla tych osób.

W zakresie przystosowania budynków Urzędu Miasta do potrzeb osób niepełnosprawnych, w okresie objętym kontrolą zrealizowano modernizację budynku na potrzeby utworzenia Centrum Sądeckiego Seniora oraz opracowano dokumentację projektowo-kosztorysową modernizacji budynku Ratusza. Realizacja tej inwestycji, z uwagi na brak możliwości dofinansowania ze środków zewnętrznych w 2017 r., została przesunięta na lata następne.

Na etapie prac zmierzających do dostosowania budynków Urzędu Miasta oraz poszczególnych miejsc pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych, nie współpracowano z organizacjami i stowarzyszeniami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych.

⁴³ Uchwała Sejmu RP z 1 sierpnia 1997 r. Karta Praw Osób Niepełnosprawnych (M.P. z 1997 r. Nr 50 poz. 475).

⁴⁴ Za wyjątkiem pomieszczeń zajmowanych przez Centrum Sądeckiego Seniora i Centrum Informacji Turystycznej.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁴⁵, wnosi o:

1. rzetelne sporządzanie deklaracji wpłat na PFRON oraz terminowe dokonywanie wpłat;
2. realizację zaleceń wydanych przez PIP po kontroli przestrzegania przez Urząd przepisów w zakresie uprawnień osób niepełnosprawnych oraz spełniania warunków dotyczących przystosowania stanowisk pracy do potrzeb tych osób⁴⁶;
3. wyposażenie pochylni przy wejściu do Centrum Informacji Turystycznej w poręczę wymagane przez § 298 ust. 4 rozporządzenia w sprawie warunków technicznych;
4. rozważenie poszerzenia pochylni przy wejściu do Centrum Informacji Turystycznej do szerokości 1,20 m płaszczyzny ruchu, wymaganej przez § 71 ust. 1 tego rozporządzenia w sprawie warunków technicznych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Krakowie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kraków, dnia listopada 2018 r.

p.o. Dyrektor
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Krakowie

z up.

Jan Kosiniak
p.o. Wicedyrektor

Kontroler

Andrzej Salwiński
Inspektor kontroli państwowej

⁴⁵ Dz. U. z 2017 r. poz. 524 ze zm.

⁴⁶ Dotyczy tej części zaleceń wydanych przez Państwową Inspekcję Pracy, które nie zostały zrealizowane do dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego.